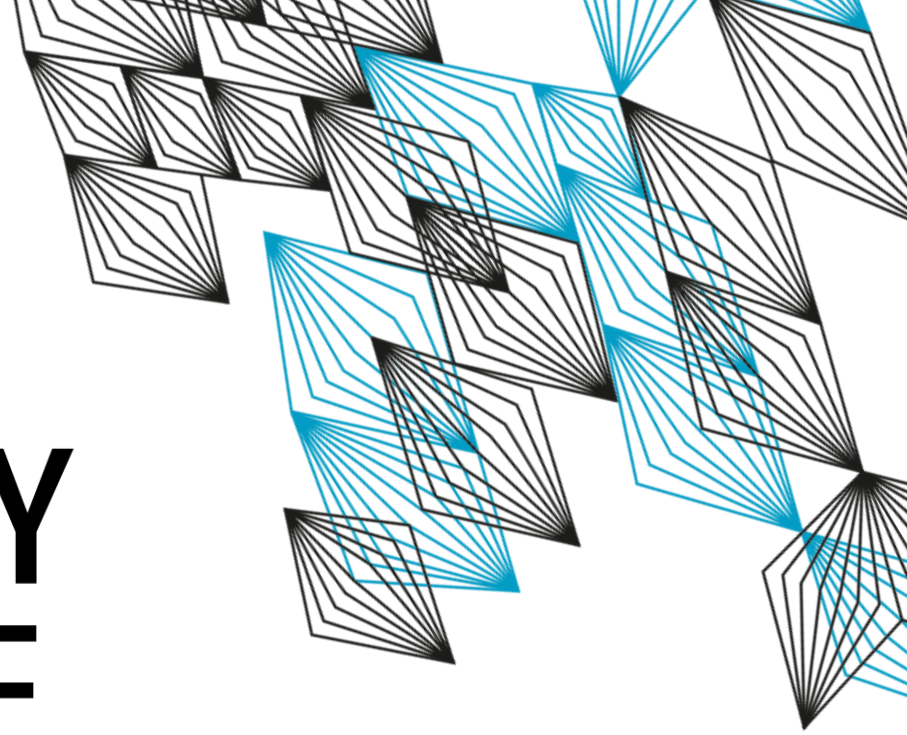

UNIVERSITY OF TWENTE.

MINOR 'LEREN LESGEVEN' EN
MASTER 'ECB' INFORMATICA

INLEIDING VAKDIDACTIEK INFORMATICA

WAT GAAN WE DOEN

1. Het vak informatica op het vo
2. Domein C: Informatie
3. Voorbereiden van een les

INLEIDING VAKDIDACTIEK INFORMATICA

VOORAF

HOE
GAAT
IE?

The background features a series of thin, wavy lines that create a sense of motion and depth. On the right side, there are several overlapping, semi-transparent geometric shapes, primarily squares and rectangles, some of which are filled with a light blue color. These shapes appear to be floating or moving through the space, creating a dynamic and modern aesthetic.

1. HET VAK INFORMATICA OP HET VO

HET VAK INFORMATICA OP HET VO

TERUGBLIK

- Informatica als nieuw vak Tweede Fase
- 1998
- 2007
- 2019

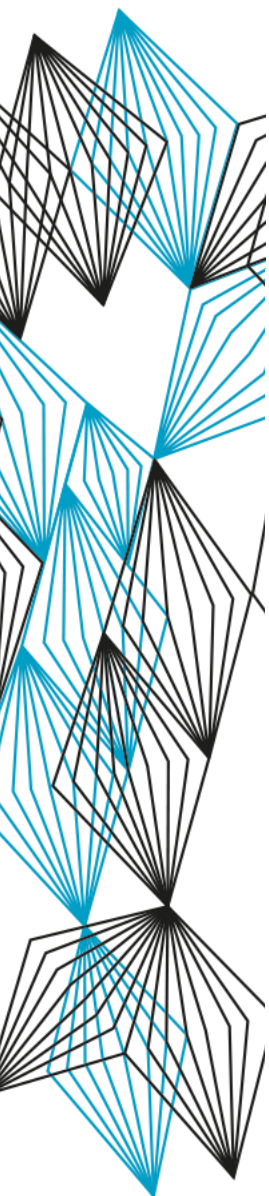
Onderwerpen informatica

Ontwerpen & Design (mens & machine interactie)
Beeldbewerking (photoshop) & Vormgeving
Webtechnologie & Webdesign (html, css, javascript, php)
Gametechnologie (games, simulaties, modellen)
Robotica (programmeren, NXT, Arduino, RaspBerry PI)
Programmeren (apps maken voor pc, tablet, smartphone)
Computercriminaliteit & Security (privacy, virus, hacken)
Databasetechnologie (databases, sql, ms access, mysql)
Projectmanagement (pdca-cirkel, watervalmodel, SCRUM, Prince-2)

HET VAK INFORMATICA OP HET VO

VWO

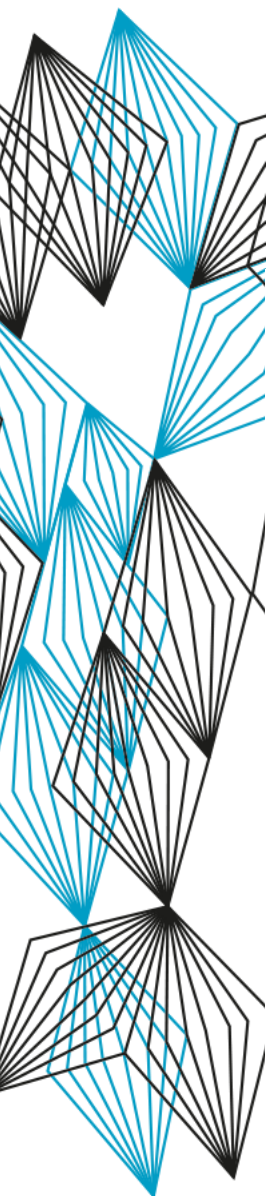

Gemeenschappelijk deel		Vrij deel
atheneum	gymnasium	
<ul style="list-style-type: none"> Nederlandse taal en literatuur - 480 Engelse taal en literatuur - 400 Moderne vreemde taal² - 480 Maatschappijleer - 120 Culturele en kunstzinnige vorming of Klassieke culturele vorming - 160 Lichamelijke opvoeding - 160 	<ul style="list-style-type: none"> Nederlandse taal en literatuur - 480 Engelse taal en literatuur - 400 Latijnse of Griekse taal en literatuur - 600 Maatschappijleer - 120 Klassieke culturele vorming - 160 Lichamelijke opvoeding - 160 	<ul style="list-style-type: none"> Algemene natuurwetenschappen³ - 120
Totaal gemeenschappelijk deel: 1800 studielasturen ¹	Totaal gemeenschappelijk deel: 1920 studielasturen ¹	
Profielen		
Cultuur en Maatschappij	Natuur en Gezondheid	
<ul style="list-style-type: none"> Wiskunde C (eventueel A of B) - 480 Geschiedenis - 480 Kunstvakken - 480, filosofie - 480, Moderne vreemde taal² - 480 of Grieks of Latijn - 600 Aardrijkskunde - 440, maatschappijwetenschappen - 440 of economie - 480 	<ul style="list-style-type: none"> Wiskunde A (eventueel B) - 520 Biologie - 480 Scheikunde - 440 Natuur, leven en technologie - 440, aardrijkskunde - 440 of natuurkunde - 480 	<ul style="list-style-type: none"> Aardrijkskunde Bewegen, sport en maatschappij Biologie Duitse taal en literatuur Economie Franse taal en literatuur Filosofie Geschiedenis Griekse taal en literatuur Informatica Kunst (algemeen, beeldende vorming, dans, muziek, drama) Latijnse taal en literatuur Maatschappijwetenschappen Management en organisatie / bedrijfseconomie⁴ Natuur, leven en technologie Natuurkunde Scheikunde Wiskunde D
Economie en Maatschappij	Natuur en Techniek	
<ul style="list-style-type: none"> Wiskunde A (eventueel B) - 520 Economie - 480 Geschiedenis - 440 Management en organisatie / bedrijfseconomie⁴ - 440, aardrijkskunde - 440, maatschappijwetenschappen - 440 of een moderne vreemde taal² - 480 	<ul style="list-style-type: none"> Wiskunde B - 600 Natuurkunde - 480 Scheikunde - 440 Natuur, leven en technologie - 440, informatica - 440, biologie - 480 of wiskunde D - 440 	
Totaal profieldeel: 1880 tot 2040 studielasturen		
Totaal: minimaal 4800 studielasturen		

HET VAK INFORMATICA OP HET VO

HAVO

Gemeenschappelijk deel		Vrij deel
<ul style="list-style-type: none"> Nederlandse taal en letterkunde - 400 Engelse taal en letterkunde - 360 Maatschappijleer - 120 Culturele en kunstzinnige vorming - 120 Lichamelijke opvoeding - 120 Rekenen 		<ul style="list-style-type: none"> Algemene natuurwetenschappen³ - 120
Totaal gemeenschappelijk deel: 1120 studielasturen ¹		
Profielen		
Cultuur en Maatschappij	Natuur en Gezondheid	<ul style="list-style-type: none"> Aardrijkskunde Bewegen, sport en maatschappij Biologie Duitse taal en literatuur Economie Franse taal en literatuur Filosofie Geschiedenis Informatica Kunst (algemeen, beeldende vorming, dans, muziek, drama) Maatschappijwetenschappen Management en organisatie / bedrijfseconomie⁴ Natuur, leven en technologie Natuurkunde Scheikunde Wiskunde D
<ul style="list-style-type: none"> Geschiedenis - 320 Moderne vreemde taal² - 400 Kunstvakken - 320, filosofie - 320 of een moderne vreemde taal² - 400 Aardrijkskunde - 320, maatschappijwetenschappen - 320 of economie - 400 	<ul style="list-style-type: none"> Wiskunde A (eventueel B) - 320 Biologie - 400 Scheikunde - 320 Natuur, leven en technologie - 320, aardrijkskunde - 320 of natuurkunde - 400 	
Economie en Maatschappij	Natuur en Techniek	
<ul style="list-style-type: none"> Wiskunde A (of eventueel B) - 320 Economie - 400 Geschiedenis - 320 Management en organisatie / bedrijfseconomie⁴ - 320, aardrijkskunde - 320, maatschappijwetenschappen - 320 of een moderne vreemde taal² - 400 	<ul style="list-style-type: none"> Wiskunde B - 360 Natuurkunde - 400 Scheikunde - 320 Natuur, leven en technologie - 320, informatica - 320, biologie - 400 of Wiskunde D - 320 	
Totaal profieldeel: 1360 tot 1520 studielasturen		
Totaal: minimaal 3200 studielasturen		

HET VAK INFORMATICA OP HET VO CENTRAAL EXAMEN?

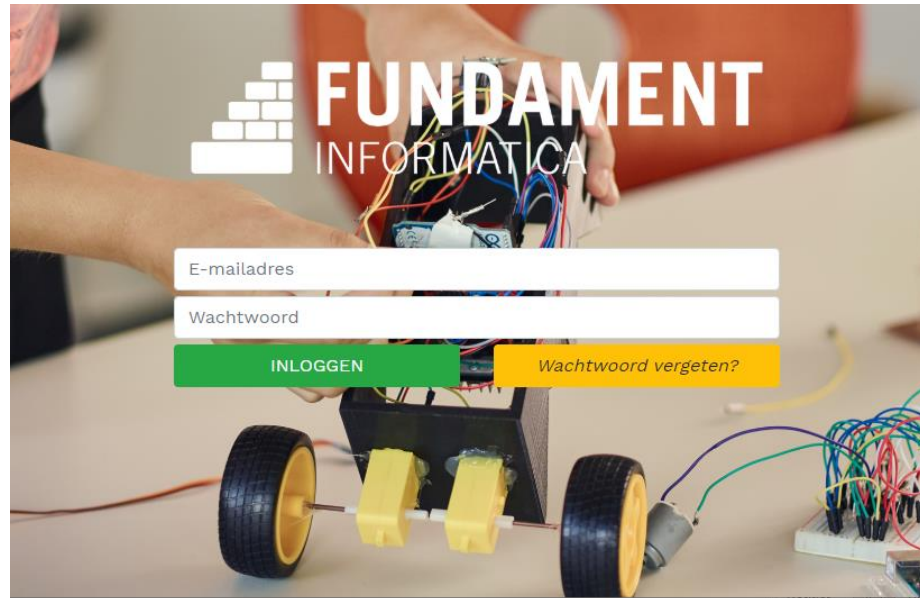
§ 15 Vastgesteld rooster eerste tijdvak centrale examens HAVO 2020

Geplande data Centraal Schriftelijk Examen CSE-I

Datum	HAVO	VAK
ma 4 mei	07.30 – 10.30	Papiaments
di 5 mei	07.30 – 10.30	Informatica
wo 6 mei	07.30 – 11.00	Nederlands
do 7 mei	07.30 – 11.00	Geschiedenis
vr 8 mei	07.30 – 11.00	Economie
ma 11 mei	07.30	Scheikunde
di 12 mei	07.30 – 11.00	Engels
wo 13 mei	07.30 – 11.00	WIA, B
do 14 mei	07.30 – 10.00	Frans

HET VAK INFORMATICA OP HET VO

METHODES

INFORMATICA-Actief

Dé informatica lesmethode voor HAVO en VWO!

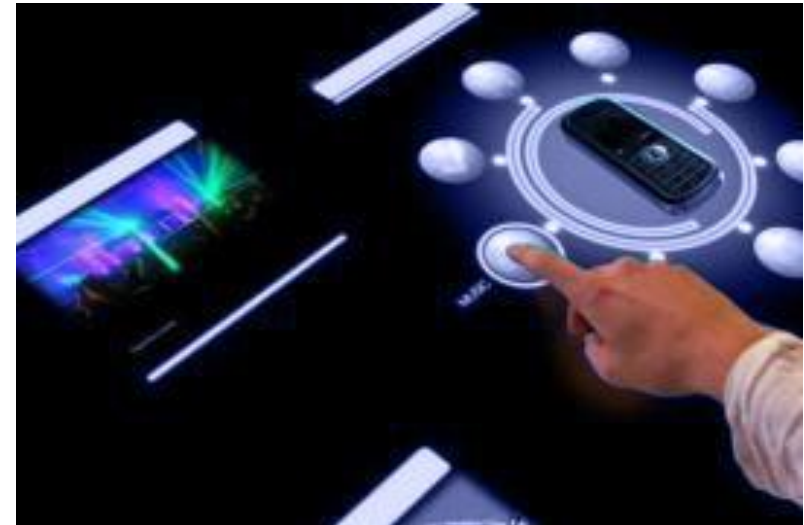
**INLOGGEN
DIGITALE
LESMETHODE** →

HET VAK INFORMATICA OP HET VO

INFORMATICA 2019

Kernprogramma

- Domein A Vaardigheden
- Domein B Grondslagen
- **Domein C Informatie**
- Domein D Programmeren
- Domein E Architectuur
- Domein F Interactie

HET VAK INFORMATICA OP HET VO

INFORMATICA 2019

Keuzethema's (blok 1)

- Domein G
Algoritmiek, berekenbaarheid
en logica
- Domein H
Databases
- Domein I
Cognitive computing
- Domein J
Programmeerparadigma's
- Domein K
Computerarchitectuur
- Domein L
Netwerken
- Domein M
Physical computing
- Domein N
Security

HET VAK INFORMATICA OP HET VO

INFORMATICA 2019

Keuzethema's (blok 2)

- Domein O
Usability
- Domein P
User experience
- Domein Q
Maatschappelijke en
individuele invloed van
informatica
- Domein R
Computational science

HET VAK INFORMATICA OP HET VO

INFORMATICA 2019

Programma van Toetsing en Afsluiting Blariacumcollege	Schooljaar: 2019-2020	Leerjaar en afdeling: havo-4	Vak: informatica
--	-----------------------	------------------------------	------------------

Bij dit vak is sprake van een: SE en CSE. Voor de wijze waarop de cijfers tot stand komen: zie zakboek.

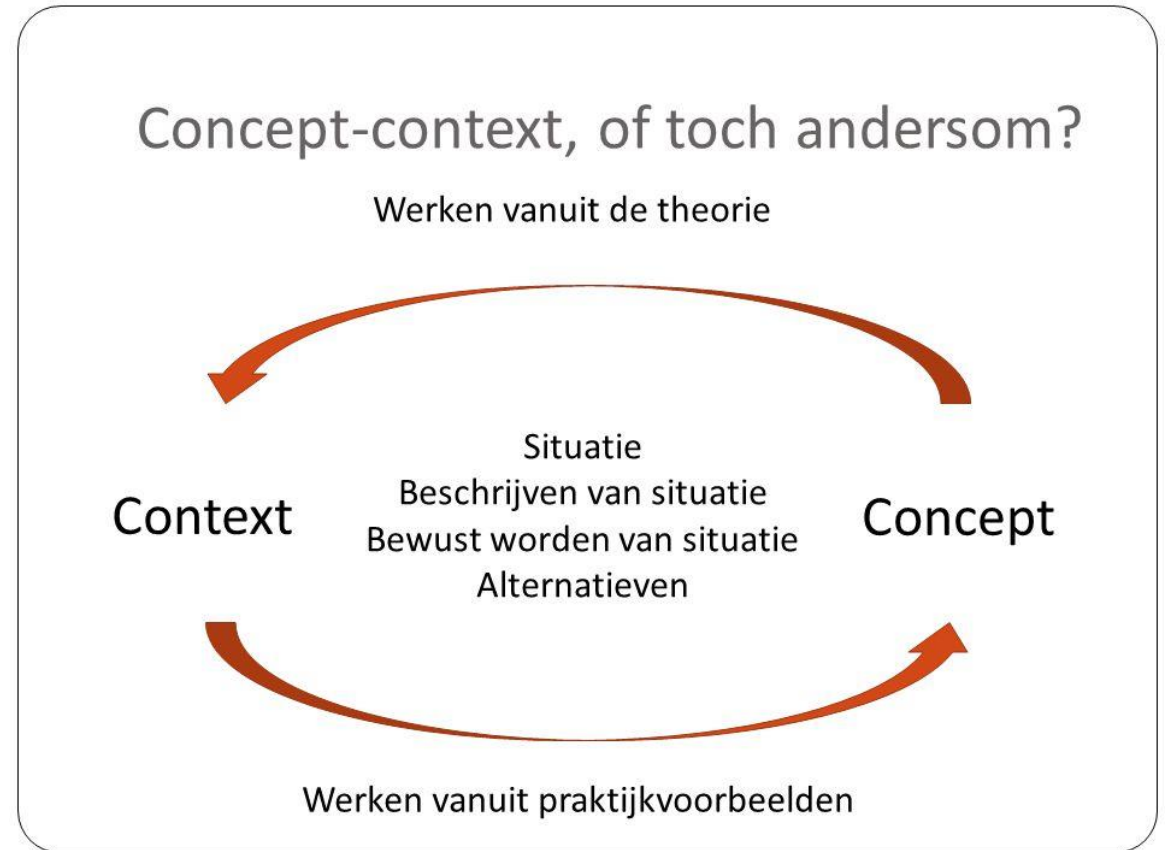
Periode / Datum	Magister-code	Toets (M of S) Prakt. opdracht (P)	Duur toets (min. of lesuur)	Gewicht van cijfers in procenten Totaal 100%	Waar staat de leerstof? (Zie ook Studieplanners) (methode: Fundament, Instruct)	Onderwerp / Vaardigheid	Domein/Kerndoel (onderdelen examenprogramma)	Toets herkansbaar Ja/nee	Bijzonderheden
Periode 1	T1	Toets (S)	50	8,33%	Onderdeel 4, C1-2, C4 en F1	HTML en CSS Informatie en data Stand.representaties Usability	A C1-2 C4 F1	nee	
	P1	PO (P)	n.v.t.	16,67%	Het bouwen van een website	HTML en CSS	A	nee	
Periode 2	T2	Toets (S)	50	8,33%	Onderdeel D en E1-2	Stroomdiagrammen Decompositie Security	D E1 E2	nee	
	P2	PO (P)	n.v.t.	16,67%	De optimale computerconfiguratie	Decompositie	A en E1	nee	
Periode 3	T3	Toets op pc (S)	75	8,33%	Onderdeel B1-3, D en F2-3	Algoritmen Datastructuren Automaten Ontwikkelen met PHP Maatsch. aspecten Privacy	B1 B2 B3 D F2 F3	nee	
	P3	PO (P)	n.v.t.	16,67%	Presentatie computer en maatschappij	Maatsch. aspecten	A en F2	nee	
Periode 4	T4	Toets op pc (S)	75	8,33%	Onderdeel B4, C5 en D	Grammatica's SQL Ontwikkelen met PHP	B4 C5 D	nee	
	P4	PO (P)	n.v.t.	16,67%	Website met PHP	Ontwikkelen met PHP	A en D	nee	

HET VAK INFORMATICA OP HET VO

INFORMATICA 2019

Wat is er nu anders?

- Keuzethema's
- Concept-contextbenadering

HET VAK INFORMATICA OP HET VO

INFORMATICA 2019

Vorbereidingsopdracht: examenprogramma informatica

Deze week gaan we aan de slag met het huidige examenprogramma voor het vak informatica en hoe zich dat vertaalt naar de lesuitvoering. Neem ter voorbereiding de bijgevoegde documenten door. Vorm een mening over hoe jij tegen het curriculum en het examenprogramma aankijkt.

Geef antwoord op de volgende vragen:

1. Wat spreekt je in het examenprogramma wel/niet aan en waarom?
2. Vind je het nieuwe examenprogramma voldoende actueel en aansprekend voor leerlingen?
3. Als je wijzigingen aan het programma aan mocht brengen, wat zou je dan veranderen? Geef ook aan waarom je die verandering(en) aan zou willen brengen.

The background features a series of thin, grey, wavy lines that flow across the page. On the right side, there are several overlapping, semi-transparent geometric shapes, primarily squares and rectangles, outlined in black and filled with a light blue color. These shapes are arranged in a way that suggests depth and movement.

2. CURRICULUM 2019

DOMEIN C: INFORMATIE

CURRICULUM 2019

DOMEIN C: INFORMATIE VOLGENS SLO

/ Domein C: Informatie

13 december 2019

- > algemene informatie
- > het examenprogramma
  - domein A: Vaardigheden
  - domein B: Grondslagen
  - domein C: Informatie
  - domein D: Programmeren
  - domein E: Architectuur

Bron: SLO

Op deze pagina staat een korte toelichting op domein C en de verplichte eindtermen van het domein. De eindtermen zijn nog heel globaal geformuleerd. Om hiermee aan de slag te gaan hebben we *een voorbeeld uitgewerkt van hoe die eindtermen geïnterpreteerd kunnen worden.*

- > subdomein C1, C2 en C3:
Doelstellingen, identificeren en representeren
- > subdomein C4:
Standaardrepresentaties
- > subdomein C5:
Gestructureerde data

CURRICULUM 2019

DOMEIN C: INFORMATIE VOLGENS SLO

Concept:

Eindtermen

Subdomein C1: Doelstellingen

De kandidaat kan doelstellingen voor informatie- en gegevensverwerking onderscheiden, waaronder zoeken en bewerken.

Subdomein C2: Identificeren

De kandidaat kan informatie en gegevens identificeren in contexten, daarbij rekening houdend met de doelstelling.

Subdomein C3: Representeren

De kandidaat kan gegevens representeren in een geschikte datastructuur, daarbij rekening houdend met de doelstelling en kan daarbij verschillende representaties met elkaar vergelijken op elegantie, efficiëntie en implementeerbaarheid.

CURRICULUM 2019

DOMEIN C: INFORMATIE VOLGENS SLO

Context: het meerdaags popfestival

Elke zomer wordt op een centrale plek in Nederland een meerdaags popfestival georganiseerd. Je kunt dit festival bijwonen voor één dag, maar ook voor een aantal dagen achtereen. Wie het festival wil bezoeken, koopt een toegangkaart via Internet. Je opent een webpagina waarop je een aantal gegevens invult, zoals je naam, adres, woonplaats, je mailadres, met hoeveel personen je komt, wanneer je aankomt, wanneer je weer vertrekt en (als je langer dan een dag blijft) hoeveel tenten je meeneemt. Je betaalt het entreegeld met creditcard, iDeal of anderszins en als de betaling gelukt is, krijg je per mail een entreebewijs toegestuurd. Daarop staat een barcode met een uniek nummer.

Barcodenummer, naam, adres, woonplaats, mailadres, aantal personen, aankomstdatum, vertrekdatum, aantal tenten en toegewezen tentplaatsnummer(s) vormen in dit voorbeeld **gegevens**. Deze worden opgeslagen en naar behoefte in een bepaalde weergave en/of na een bepaalde bewerking beschikbaar gesteld. **Informatie** wordt via het computersysteem onder andere verstrekt aan:

- de medewerkers van de toegangspoort
- de medewerkers van de festivalcamping
- plaatselijke brandweer

Discussie: welke informatie aan wie?

CURRICULUM 2019

DOMEIN C: INFORMATIE VOLGENS SLO

Concept: Eindtermen

Subdomein C4: Standaardrepresentaties

De kandidaat kan standaardrepresentaties van numerieke gegevens en media gebruiken en aan elkaar relateren.

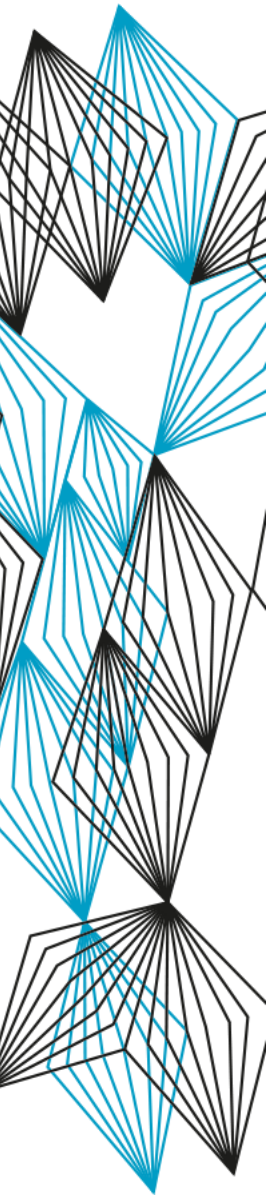
Subdomein C5: Gestructureerde data

De kandidaat kan een informatiebehoefte vertalen in een zoekopdracht op een verzameling gestructureerde data.

CURRICULUM 2019

DOMEIN C: INFORMATIE VOLGENS SLO

Context: ?

CURRICULUM 2019

DOMEIN C: INFORMATIE VOLGENS FUNDAMENT EN ENIGMA

☰ C: Informatie

Informatie en data (C1-2)

- 0. Voor de docent
- 1. Informatie
- 2. Dataverwerking
- 3. Gestructureerde data
- 4. Big data

Representeren (C3)

- 1. Representeren

Datarepresentaties (C4)

- 0. Voor de docent
- 1. Bits en bytes
- 2. Kleurmodellen
- 3. Beeld en geluid
- 4. Datacompressie

Databases en SQL (C5)

- 0. Voor de docent
- 1. Basis SQL
- 2. Structuur van een database
- 3. Verdieping: verder met SQL

A Inleiding

Vooraf

Leerdoelen
Zo werkt het

B Wat is informatica?

Wat is informatica?

★ Aan de slag 1

Toets 1

C Informatie

Informatie en communicatie

★ Aan de slag 2

Gegevens en informatie

★ Aan de slag 3

★ Aan de slag 4

Gestructureerde data

★ Aan de slag 5

Ongestructureerde data

Toets 2

D Bits en Bytes

Wat zijn bits en bytes?

Getallen

Tekst

Afbeeldingen

★ Aan de slag 6

★ Aan de slag 7

★ Aan de slag 8

★ Aan de slag 9

★ Aan de slag 10

Geluid

★ Aan de slag 11

Video

★ Aan de slag 12

Datacompressie

★ Aan de slag 13

Toets 3

E Systemen

Inleiding

Procesgeoriënteerd

★ Aan de slag 14

★ Aan de slag 15

★ Aan de slag 16

★ Aan de slag 17

Gegevensgeoriënteerd

★ Aan de slag 18

★ Aan de slag 19

Modelgeoriënteerd

★ Aan de slag 20

★ Aan de slag 21

Autonoom georiënteerd

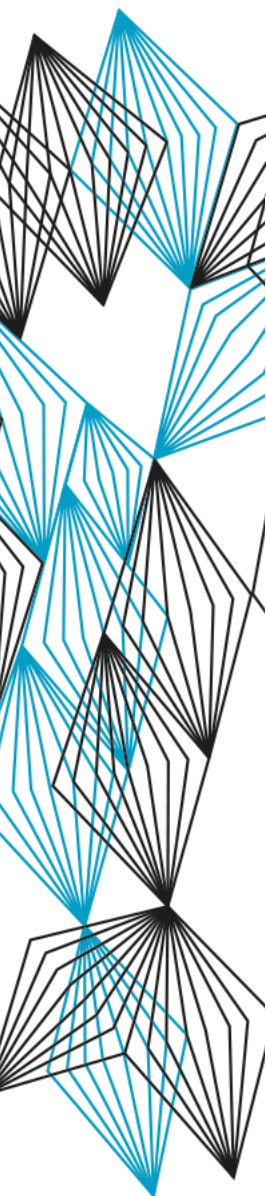
★ Aan de slag 22

★ Aan de slag 23

★ Aan de slag 24

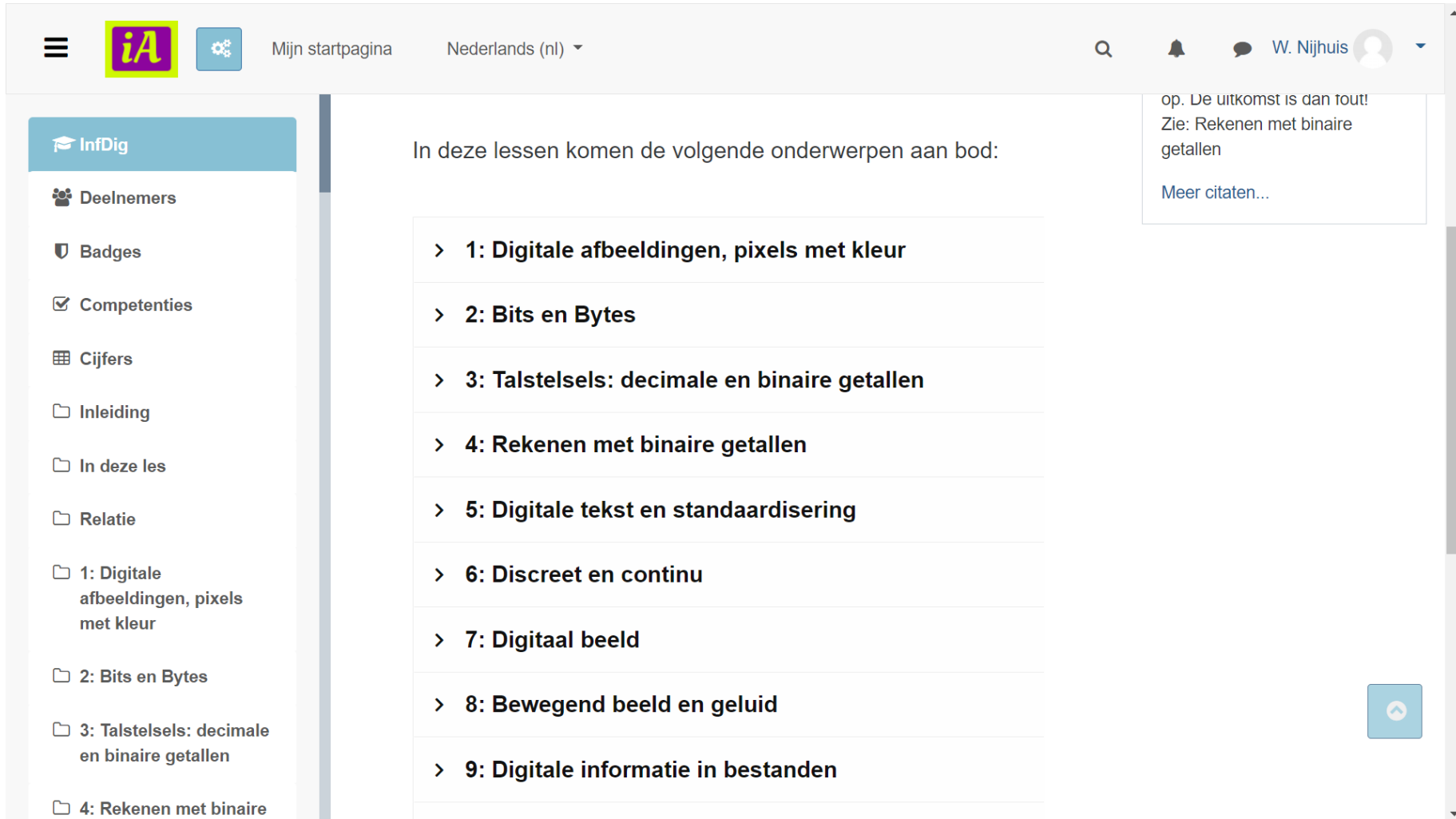
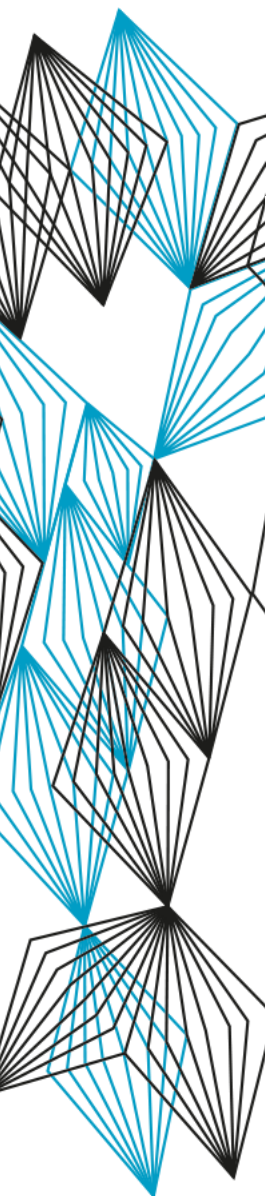
Informatica

Toets 4

CURRICULUM 2019

DOMEIN C: INFORMATIE VOLGENS INFORMATICA ACTIEF

The screenshot shows a web interface for 'InfDig'. The top navigation bar includes a menu icon, the 'iA' logo, a settings gear, 'Mijn startpagina', and a language dropdown set to 'Nederlands (nl)'. On the right, there are search, notification, and chat icons, along with the user name 'W. Nijhuis' and a profile picture. A dropdown menu is open, showing a quote: 'op. De uitkomst is dan tout! Zie: Rekenen met binaire getallen' and a link 'Meer citaten...'. The main content area is titled 'In deze lessen komen de volgende onderwerpen aan bod:' and lists nine topics, each with a right-pointing chevron icon:

- > 1: Digitale afbeeldingen, pixels met kleur
- > 2: Bits en Bytes
- > 3: Talstelsels: decimale en binaire getallen
- > 4: Rekenen met binaire getallen
- > 5: Digitale tekst en standaardisering
- > 6: Discreet en continu
- > 7: Digitaal beeld
- > 8: Bewegend beeld en geluid
- > 9: Digitale informatie in bestanden

The left sidebar contains a navigation menu with the following items:

- InfDig
- Deelnemers
- Badges
- Competenties
- Cijfers
- Inleiding
- In deze les
- Relatie
- 1: Digitale afbeeldingen, pixels met kleur
- 2: Bits en Bytes
- 3: Talstelsels: decimale en binaire getallen
- 4: Rekenen met binaire

CURRICULUM 2019

DOMEIN C: INTRO BITS AND BYTES

Computer Bit

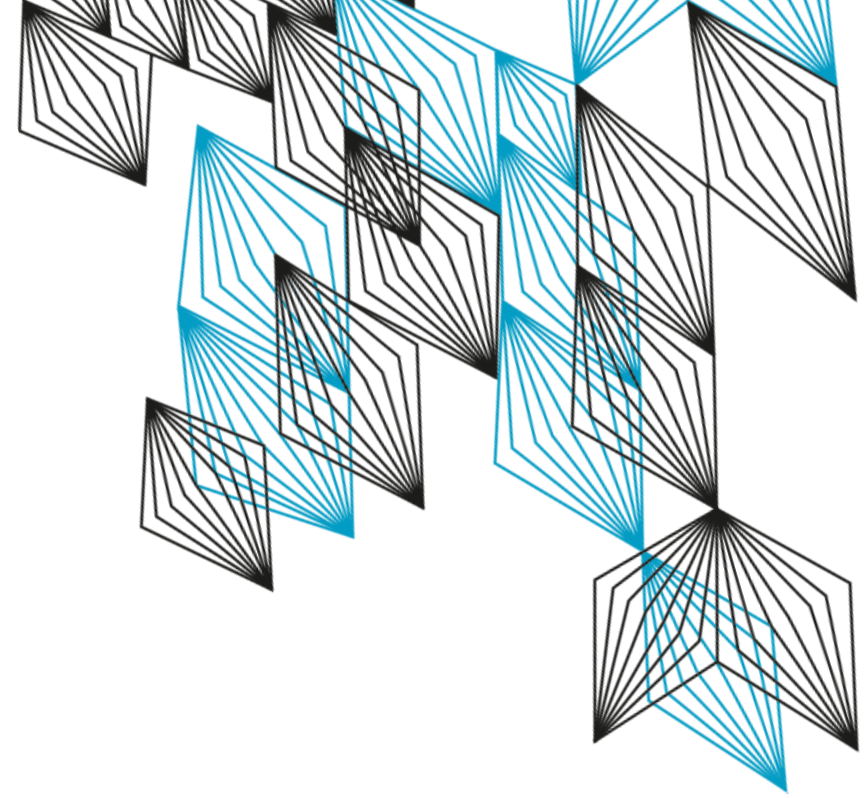
Computer Byte

OM OVER NA TE DENKEN

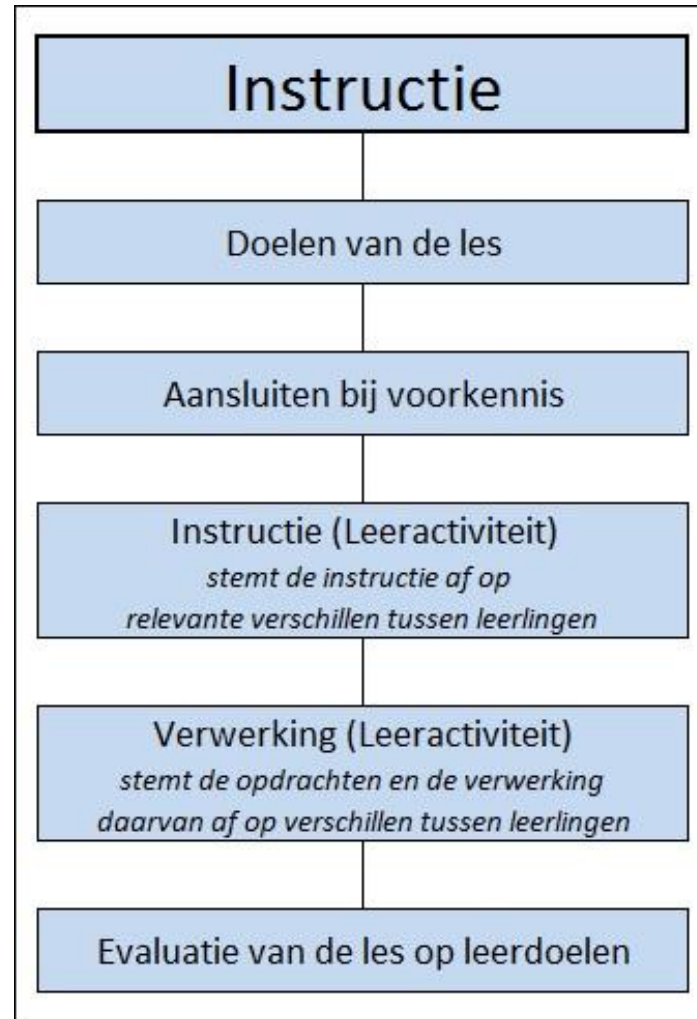
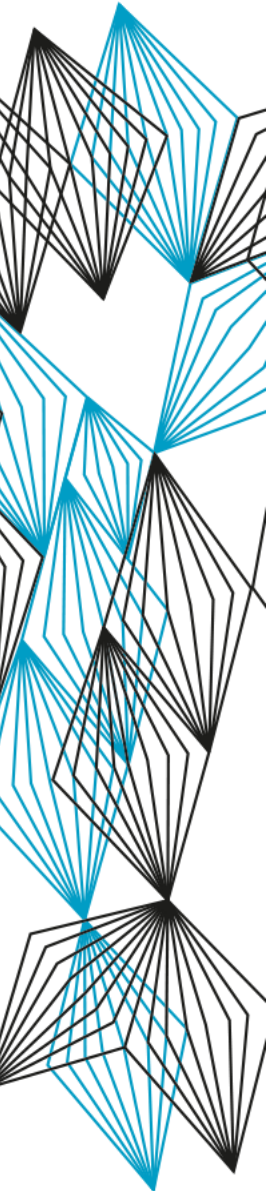
- Iedereen ‘weet’ wat bits en bytes zijn. Maar hoe introduceer je bit en byte in het informatica onderwijs?
- We gaan vandaag in 3 groepen een les maken. Maar, hoe ziet de opbouw van een les eruit?

3. LESVOORBEREIDING

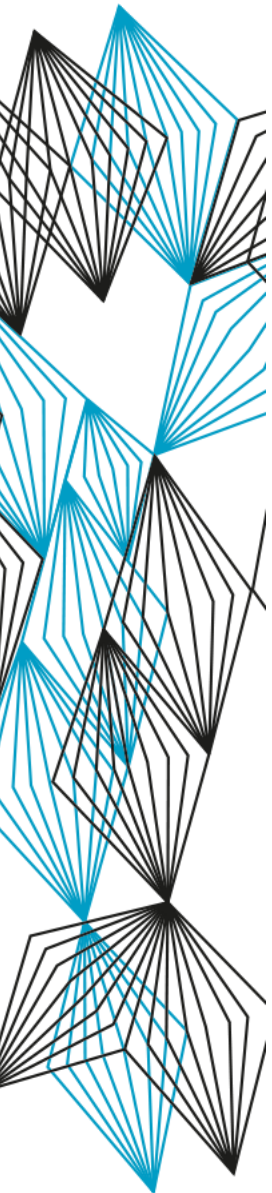
LESVOORBEREIDING

DOMEIN C: INTRO BITS AND BYTES

LESVOORBEREIDING

DOMEIN C: INTRO BITS AND BYTES

	Instructie-onafhankelijk	Instructie-gevoelig	Instructie-Afhankelijk
Introductie	Terugblik		
	Start van de les		
Instructie	Verkorte instructie		
	Zelfstandige verwerking	Normale instructie	
Zelfstandige verwerking		Verlengde instructie	
		Zelfstandige verwerking	
Afronding	Feedback		
	Afsluiting		

LESVOORBEREIDING

DOMEIN C: INTRO BITS AND BYTES

Ga nu aan de slag (3 groepen).

Maak een les (t/m instructie) over het berekenen/omrekenen binair getal $\leftrightarrow$ decimaal getal.

- Welke voorkennis spreek je aan?
- Heb je een inspirerende inleiding?
- Welke begrippen haal je er bij?
- Hoe pak je de uitleg aan?

Max half uur, daarna les presenteren.

LET OP: doel is om vanuit de (vak)didactiek naar deze opdracht te kijken en dat we daarop reflecteren.

*We leren niet van
ervaren, maar
van reflectie op
ervaring.*

LESVOORBEREIDING

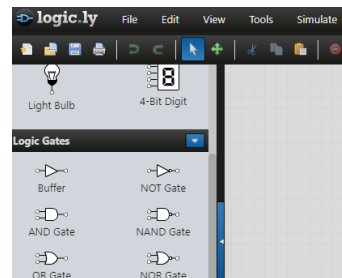
DOMEIN C: INTRO BITS AND BYTES

Leuke ict-tool

Leerlingen hebben uitleg gehad over schakelingen (poorten: AND, OR, XOR, NOT, NAND, NOR en XNOR).

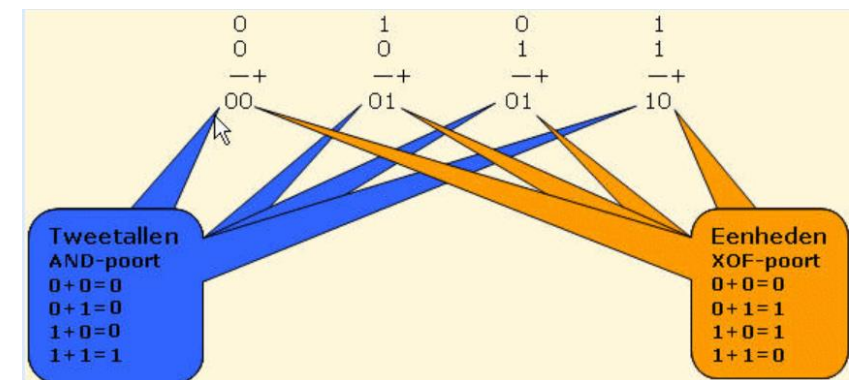
Je wilt als docent leerlingen praktisch hiermee werken.

Dat kan met logic.ly.

Probeer eens met dit programma of je een binaire optelling kunt maken.

Beperk je tot een 2-bits optelling (3-bits is lastig 😊).

INLEIDING VAKDIDACTIEK INFORMATICA

WAT HEBBEN WE GEDAAN

1. Het vak informatica op het vo
2. Domein C
3. Voorbereiden van een les

INLEIDING VAKDIDACTIEK INFORMATICA

VOLGENDE WEEK: COLLEGE 3

- Leerdoelen
- Informaticalokaal
- Domein E: Architectuur

